

Claimplafond

TOM NIEROP

FOTO: SIMONE VAN ES

Afschuiven van verantwoordelijkheid is een menselijk trekje. Ook Nederlanders zijn er goed in. Bij lawineproblemen na de après ski of kromtrekkend parket in het overstroomde rivierhuisje, richten de 'slachtoffers' de blik onverwijd naar de overheid. Ook Amerikanen kijken graag om zich heen, maar waar Nederlanders de overheid aansprakelijk achten voor alles wat er zoal mis kan gaan in een mensenleven, kijken Amerikanen primair naar elkaar. Claims tegen medeburgers, bedrijven, medici en dienstverleners zijn er aan de orde van de dag. Zozeer dat medici al dreigden als tegenactie geen advocaten meer te zullen behandelen.

Ook in Nederland worden private claims populairder. Dat kan verfrissend zijn, het drukt mensen met de neus op de eigen verantwoordelijkheden. Maar het leidt ook tot potsierlijke taferelen.

Zo voerden opgewonden demonstranten deze zomer een lijkstaf mee als symbool voor de op hen gepleegde 'financiële moord' door Legio Lease (nu Dexia). Toch valt moeilijk aan te nemen dat de negentigduizend aandelen-leasers destijds inderdaad oprecht geloofden dat hun beleggingsactiviteiten geen 'nieten' zou kunnen kennen. Waarom zetten ze anders niet nog veel meer geld in? Mensen met stemrecht weten dat Sinterklaas niet bestaat. De werkelijkheid is natuurlijk dat ze dachten met hun belegging een grote slag te slaan. Nu dat tegenvalt, richten ze de blik niet op de eigen navel maar naar anderen.

Accountants kennen het claimverschijnsel maar al te goed. Vorige maand liet de Britse minister van handel en industrie echter weten niet van plan te zijn de aansprakelijkheid van accountants te maximeren, zoals accountantskantoren hadden gehoopt. Toenmalig eurocommissaris Frits Bolkestein nam al eerder hetzelfde standpunt in.

Wat moet je hier als neutrale burger nu van vinden? Op het eerste gezicht lijkt het inderdaad nogal ver te gaan om na een opdracht een claim aan broek te kunnen krijgen die vele malen hoger ligt dan de verdiensten, en die het einde van een kantoor kan betekenen. Anderzijds kan ook een bier- of pindakaasfabrikant die blundert te gronde gaan. Minder fris wordt het natuurlijk als accountants met onterechte claims om de oren worden geslagen, onder het motto 'een schot hagel levert altijd wel iets op'. Die tendens is er inderdaad. Of het nu gaat om een tegenvallende overname of een te groot voorgestelde olievoorraad, de *deep pockets* van de accountant komen al snel in beeld. Vervelend. Maar de eerlijkheid gebiedt te erkennen dat er van de meeste met veel tamtam uitgebrachte megaclaims nooit meer iets wordt vernomen. Er is - op een heel enkel historisch Amerikaans voorbeeldje na - nog nooit een accountantskantoor door gesneuveld. Ook Andersen niet, dat implodeerde door het massaal weglopen van de klanten.

Vanwaar dan eigenlijk al die drukte over het claimrisico, en het verzoek om een schadevergoedingsplafond? De enorme verzekeringspremies, is het vaste antwoord. Maar die zijn dan blijkbaar gebaseerd op buiten de publiciteit gebleven, bescheidener schadevergoedingen. Het risico op een daadwerkelijk toegekende megaclaim lijkt miniem, zeker in Nederland, althans voor een competent kantoor dat zich niet moedwillig misdraagt - en daar mogen we toch vanuit gaan. Mist de toeschouwer hier iets, wordt er te snel en te veel geschikt, of slaan verzekeraars een slaatje uit de claimhysterie? Wat meer openheid zou de zaak goed doen.